אי א"ר יוםי בעל פה אי לא אמר ומי מספקא

ליה והתנן יה"ז גישך אם לא באתי מכאן ועד

י"ב חדש ומת בתוך י"ב חדש אינו גם ותני

עלה ירבותינו התירוה להינשא ואמרי' מאן

רבותינו אמר רב יהודה אמר שמואל בי

דינא דשרו מישחא וסברי לה כר' יוסי דאמר

זמנו שָל שמר מוכיח עליו אלא מספקא ליה

אי הלכה כר' יוםי בעל פה או אין הלכה

ומי מספקא ליה והאמר רבא ה"ז גיטיך אם

מתי ושאני מת ה"ז גם כשאמות ולאחר

מיתה אין זה גם היכי דמי אילימא דאמר לה

מהיום ורבנן צריכא למימר והתנן מהיום

אם מתי ה"ז גם ואלא לאו דלא אמר לה

מהיום ור' יוםי ש"מ הלכה כר' יוםי לרבא

פשיטא ליה לרב הונא מספקא ליה ואב"א

לעולם דאמר לה מהיום ורבנן והני לישני

איצטריכי ליה שאני מת כאם מתי דמי

כשאמות כלאחר מיתה דמי ואיכא דמתני

לה אסיפא זה גיטך לאחר מיתה לא אמר

כלום אמר רב הוגא ולדברי ר' יוםי חולצת

פשימא מדסיפא לרבנן חולצת רישא נמי

לר' יוםי חולצת מהו דתימא רבי יוםי בהא

כרבי ס"ל דאמר גימא מעליא הוי וחליצה

נמי לא תיבעי קמ"ל דלא רבי סבר לה כר'

יוםי ולא ר' יוֹםי מבר לה כרבי רבי לא מבר

לה כרבי יוםי דקתני כזה גם למעומי דרבי

יוםי ור' יוםי לא סבר לה כרבי דקתני כזה

גם למעוםי דרבי רבי מאי היא יודתניא מהיום

ולאחר מיתה גם ואינו גם דברי חכמים רבי

אומר כזה גם רבי יוםי מאי היא דתנן ייכתבו

ותנו גם לאשתי אם לא באתי מיכן ועד י"ב

חדש כתבוהו בתוך י"ב חדש ונתנו לאחר

י"ב חדש אינו גם ר' יוםי אומר כזה גם: זה

גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה ועמד והלך

בשוק כו': סאמר רב הונא גימו כמתנתו מה

מתנתו "אם עמד חוזר אף גימו אם עמד

חוזר ומה גימו אע"ג דלא פריש יכיון

דאמר כתובו אע"ג דלא אמר תנו יאף

מתנתו כיון דאמר תנו אע"ג דלא קנו

מיניה תנן זה גישך מהיום אם מתי מחולי

זה ועמד וחלך בשוק וחלה ומת אומדים

אותו אם מחמת חולי הראשון מת ה"ז גם

אם לאו אינו גם וא"א אם עמד חוזר למה לי

אומדנא הרי עמד אמר מר בריה דרב יוסף

משמיה דרבא שניתק מחולי לחולי והא

עמד קתני עמד מחולי זה ונפל לחולי אחר

והא הלך בשוק קתני הלך על משענתו

ל) כתובות ב: [לקמן עו:ע"ו לו.], ב) כתובות ב:

לקמן עו: [ע"ו לו. תוספתא

פ"הן. ג) מוספתה פ"ה

לה א מיי פ״ח מהל׳

מיה הלכה יד סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי רג סעיף ב: לו ב מיי׳ פ״ב מהלי גירושין הלכה יב סמג

עשין ג טוש"ע אה"ע סי קמא סעי' טו: לו ג מיי' פ"ח מהל' זכייה הלכה ב סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רג ס"ח:

מוסף תוספות

א. ולא כתב לה על תנאי אם מתי. לש"י נ"מ סו. ב. [ד]אם לא התנה בשעת נתינה תנאי שלה אינו כלום ואפילו אמרה קודם לכן. רש"י שס. ג. עי' נתוס' הרא"ש שתי' דמסיק התם אליבא י דהלכחא כרכה ורכא דליח לית ליה מדאתקין בגיטא יי דשר"מ את ימוח יהא גט'י ו שכ"מ אם ימות יהא גם". וסייס ופיר"ת לא כתבתי כי אינו מחוור בעיני וכו'. T. שאם אינו חל מחיים, ו. שאם אינו וול מוזיים, לא יחול לאחר מיתה. לשנ״6, ה. ואע״פ שחזר ומת מאותו חולי דמ"מ כיון שעמד נתבטלה מתנתו. לשנ״א. 1. דרב הונא אמתניתין אמר למילתא וכו'. לשנ"ח.

פסקי רי"ד

דין לאפוקי מדר׳ יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו: מתני' הרי מוכיח עליו: מתנרי הרי זה גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה ועמד והלך בשוק וחלה ומת אומדין אותו אם מחמת חולי הראשון מת הרי זה גט ואם לאו אינו גט: אמר רב הונא גיטו כמתנתו מה מתנתו אם עמד חוזר אף גיטו אם עמד חוזר. פי׳ מתנתו דש"מ דסתמא קא יהיב ולא פירש אם מתי אם עמד מחליו מתנתו בטלה דאנן סהדי דלא נתן אלא מחמת מיתה לא אם יבריא אף גיטו נמי אע"ג דיהיב לה בסתמא אע"ג דיוויב לוו בסובות ולא פיי אם מתי אם עמד חוזר שלא נתן לה אלא

אי א"ר יוםי בעל פה. אם מבטל בדבורו הוכחת זמן השטר כיון שחין כתוב בו מהיום: לרבא פשימא ליה. מכחן קשה על רשב"ם דפי' ביש נוחלין (ב"ב קלו.) גבי בעי מיניה רבא מרב נחמן בהקנאה מהו פי׳ אם מועיל הקנאה כמו מהיום א״ל בהקנאה אינו

לריך ופי׳ רשב״ם היינו דלא כר׳ יוסי והכא משמע דסבר רבא כר' יוסי ואור"י דהתם מיירי באין כתוב זמן

בשטר ומתוקם כר' יוסי: אמך רב הונא גימו כמתנתו מה מתנתו בו'. פרש"י ור"ח מה מתנת שכיב מרע בלא שום תנאי חחר אף גיטו נמי אם עמד חחר ממילא בלא שום תנאי ומסיק דרבה ורבא לא ס"ל הא דרב הונא דכיון דאם עמד חוזר וכי מיית הוי גיטא אמרי יש גט לאחר מיתה כמו מתנה שאינה חלה עד לאחר מיתה כמו כן גט ואין להקשות לפירושו דכיון דבסתם אם עמד חוזר מה לריך במתני' למיתני מהיום אם מת (ב"ב קלה) מעכשיו אם מת בסתם נמי הוי כמהיום וכמעכשיו דאינטריך לאשמועינן איזה לשון משמע מחיים ואיזה לאחר מיתה אבל קשה דאמאי הולרך שמואל למקן בגט דשכיב מרע לקמן בפרקין (דף עה:) אם ימות יהא גט ואם לאו לא יהא גט כיון דבסתם נמי חחר אם עמד ומיהו י"ל דשמואל לא סבר כרב הונא אלא כרבה ורבא ומיהו קשה דהא אמרי׳ באיזהו נשך (ב"מ דף סו.) ההוא שכיב מרע דכתב גט לדביתהו א איתנח אמרה ליה דביתהו אמאי קא מיתנחת אי קיימת דידך אנא וקאמר דפטומי מילי נינהו ופריך פשיטאב ואמאי פשיטא והא רב הונא אית ליה הכא אם עמד חוזר ג ע"כ נראה לר"ת שכ"מ שנתן גט ולא התנה דאם עמד אינו חוזר ולא דמי למתנת שכ"מ דאם עמד חוזר דמתנה אינה חלה כלל אלא לאחר מיתה אבל גט חל מחיים דדעתו שיחול מיד הלכך אינו חוזר אם לא פירש וגיטו כמתנתו דקאמר רב הונא אומר ר"ת מדקאמר גיטו ולא קאמר גט שכ"מ משמע דקאי אמתני׳ דמהיום אם מת מחולי זה וקאמר מה מתנתו אפילו בלא תנאי אם עמד חוזר ה אף גיטו בתנאי אם עמד חוזר ממילא שאין כאן עוד תנאי כיון דעמד אע"פ ששוב חזר ונפל באותו חולי הראשון ומת רבה ורבא לא סבירא להו הא דרב הונא דאפי׳ עמד והלך בלא משענת כיון דשוב מת מאותו חולי אינו חוזר והוה גט דאי לא הוי גט אע"פ שמת מאותו חולי יאמרו שאין תנאי החולי הזה גורם אע"פ שהתנה שהרי מת זה מאותו חולי אלא מיתה גורמת ולכך לא הוי גט כשעמד ויש גט לאחר מיתה אבל השתא דעמד אינו חוזר כיון דמת מאותו החולי יאמרו שתנאי החולי

לפי׳ רש״י פריך מכ״ם דכיון דאמרת דאם עמד חוזר אף כשנתן גט

סתם כ"ש דהיכי דפירש מהיום אם מת ולפי" ר"ת פריך בפשיטות י:

בעל פה. כגון גבי גט שכתב כהלכתו וכשמוסרו לה אומר זה גיטיך אם מתי הלכך לא דמי לשטר שכיון שכתב התנאי אצל הזמן בשטר איכא למימר דומן מוכיח דמהיום האמר אבל על פה דלמא כי מסריה ניהלה הדר ביה מזמן דשטרא ומסריה ניהלה ע"מ לאחר

מיתה הואיל ולא אמר מהיום: אינו גע. דהא לא שוייה גט עד י"ב חדש והו"ל גט לחחר מיתה: בי דינח דשרו משחת. ר' יהודה נשיחה שהתיר שמנן של עובדי כוכבים במסכת ע"ז (דף ה.): אם מתי ושאני מת. איזה משתי לשונות הללו דלשון תנאי הס: כשאמות. משמע לכשחמות יהח גט: לריכח למימר. הא בהדיא תנן לה במתני' מהיום אם מתי ה"ז גט: ור' יוסי. ואשמעינן רבא דבעל פה נמי אמרה ר' יוסי והלכתא כותיה: דמתני לה. לדרב הונא דלעיל: ולדברי ר' יוסי. דאמר כי לא אמר מהיום כמאן דאמר מהיום דמי: חוללת. דומן השטר הו"ל כמהיום וכי מסריה ניהליה ואמר זה גיטך לאחר מיתה מספקא לן אי מנאה הוא אי חזרה הוא: מדסיפא. כי אמר מהיום ולאחר מיתה תנא מתני׳ חוללת לרבנן מכלל דלאחר מיתה לר׳ יוסי נמי חוללת דהא לרבי יוסי כמהיום ולאחר מיתה דמי ור׳ יוסי ורבנן לא איפלוג אלא בהא לחודה דלר' יוסי בלאו מהיום כמהיום ולרבנן יש חילוק: כרבי ס"ל. דאמר לקמן גט הוא ופליג אדרבנן וקסבר תנאה הוא והואיל ואשכחן לרבי דפליג אימא ר' יוסי נמי פליג דהא שמעינן ליה דמיקל בתנאי: דקתני כוה גע. במילתיה דרבי: למעוטי דר' יוסי. היכא דלא אמר מהיום דכיון דקתני כזה משמע דכי האי גוונא הוא דמכשר אבל בלאו מהיום פסול: דקתני כזה גע. ר' יוסי גבי תנחי לקמן (עו:) ועל כרחיך למעוטי אתא ולא אשכחן דלמעטיה אי לאו הא דמהיום ולאחר מיתה ולאשמועינן דאע"ג דגבי מתנה כשר התם הוא דהכי קאמר ליה גופא מהיום ופירי לאחר מיתה אבל בגט כיון דלאו לשון תנאי הוא הויא ליה ספק תנאה ספק חזרה: 10 רבי יוםי מחי היח. היכח קתני כזה גע: ר' יוםי אומר כוה גע. מדהוה ליה למימר אם לא באתי כתבו ותנו ואמר כתבו ותנו אם לא באתי ה"ק כתבו עכשיו ותנו אם לא באתי: יוהלך גרסינן: גיטו. דשכ"מ כמתנתו: מה מתנתו. אמרינן בב"ב (דף קנא:) אם עמד חות: אף גיטו אם עמד חוור. ולא מיבעיא היכא דאמר אם מתי דהא לא מת אלא אפילו לא אמר אם מתי אלא יהב לה גט סתמא אם

עמד חוזר דמסתמא אדעתא דמיתה

יהב לה והא לא מת: אע"ג דלא אמר

תנו. כדתנן בהאומר התקבל (לעיל סה:) גורם ולא מיתה ופריך אם אמרת אם עמד חוזר למה לי אומדנא רבי שמעון שזורי אומר אף המסוכן כיון דאמר כתבו אף על גב דלא אמר תנו אדעתא למיתב קאמר: הרי עמד. ואין זו עמידה ובטל הגט מאליו: שניתק מחולי לחולי. אלא אם כן בא לכלל רפואה שעה אחת: על משענחו. נשען

והא

על מקלו ולעולם חולה הוא. והא דנקט הלך לאו משום דעמידה היא דמילף מינה אם עמד אינו חוזר אלא הא קמשמע לן טעמא דהלך הוא דבעי אומדנא אם מחמת חולי הראשון מת דאיכא למיחש הואיל והלך ניצל מאותו החולי ומת מחולי אחר והוא אמר (4) מחולי זה: (1) אידך. מי שלא הלך בשוק מסתמא אע"פ שניחק לחולי אחר יש בו מחולי הראשון ולא בעי אומדנא: מתנתו

והא

ע"ש קדושין נט: [לקמן עד:], ד) לקמן עו:, עד:], ד) נקמן עו., ד) לעיל סו., ו) נ״א רבי לחחני, מאי, ז) שייך למה ה) שייך לדף עג.,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה על משענתו וכו' והוא אמר אם מתי

מחולי זה:

מוסף רש"י הרי זה גיטך אם לא באחי כו׳ אינו גט. ואם אין לו בנים זקוקה ליבם (כתובות ב:) לכיון ללח אמר מטכשיו. משמט לאחר בתוך הזמן ולריכה לקמן עו:) דהא לא אמר (לקמן עו:) דהא לא עד י"ב שיהא גט אלא עד י"ב מדע, והוא כבר מת ואינו יכול לגרש ווקוקה ליבם אם אין לו בן, אבל אי אמר מין לו בן, אבל אי אמר מעכשיו יהא גט אם לא באתי עד י"ב חדש ומת נחמד על יל מוש ומנה בחוך כך הרי זה גט ואינה זקוקה לינס (ע"ז לו.). יבותינו ברתינו רבותינו התירוה להינשא. כלא חלילה לההיא דאם לא כאמי (כתובות ב:) דאף על גב דלא אמר מעכשיו, כמאן מעכשיו דמסתמא מעכשיו קאמר דשרו מישחא. שמנן של עובדי כוכבים, והיינו ר' יהודה נשיאה שהיה בימי האמוראים, בן בנו של רבינו הקדוש, כדאמרי במסכת ע"ז (לו.) מסתמי ואזיל ר' יהודה נשיא כדאמרינן אכתפיה דר' שמלאי כו' לתמפים לרי טמננה כר' יוסי (לקמן עו:). כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו. לה לחנס כתב זמנו לתוכו אם לא להודיע שמיום הכתיבה והמסירה הוא מגרשה אם ייטתפירה הות מגנפה מכך לא יבא לאומו זמן, הלכך אע"ג דלא כמב זה גיטך . מהיום אם לא באתי כו

(כתובות ב:).

ולאחר מיתה גט ואינו גט. ראה רש"י ומוסף רש"י לעיל עמוד א.